

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 277/24
21.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Даница Јанковић, адвокат из Београда, ул. Житомисличка бр.32, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Стојаковић, адвокат из Ваљева, ул. Цаке Миливојевић 18, ради раскида уговора о доживотном издржавању, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П.бр. 1361/23 од 01.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 21.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П бр. 1361/23 од 01.12.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, **КАО НЕОСНОВАНИ**.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је раскинут уговор о доживотном издржавању закључен дана 19.06.2020. године, између тужиље као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања, који је оверен-солемнизован од јавног бележника ... из... под бројем: ОПУ 311-2020. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 141.050,00 динара, у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући пресуду из свих законом прописаних разлога.

Тужиља је поднела одговор на жалбу.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 55/14) и нашао да жалба тужене није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама па се њена законитост и правилност могу испитати, због чега се неосновано жалбом тужене указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, уговор о доживотном издржавању закључен између странака, потврђен је пред јавним бележником ... дана 19.06.2020. године под бројем: ОПУ 311-2020, да је овим уговором предвиђено да се прималац издржавања овде тужиља споразумео са даваоцем издржавања овде туженом, да до краја живота помаже тужиљу и то тако што ће је помагати, гледати и од прихода које оствари обезбеђивати јој све потребе у исхрани и одевању, а у случају болести водети рачуна о њој искључиво у предметном двособном стану, те да ће је посећивати најмање три пута месечно, сваких 10-15 дана, с тим да ће преко викенда и преспавати код примаоца издржавања те да је изјавила да примаоца издржавања неће сместити у старачки дом нити болницу ради лечења осим у случају хитне болничке интервенције те да ће је након тога вратити у предметни стан у коме жели да проведе своје последње дана а после њене смрти је по обичају сахранити а да јој прималац издржавања за ове услуге остави у наслеђе непокретну имовину, право својине на двособном стану описаном у предметном уговору. Тужена је водила бригу о тужиљи и пре него што је формално закључен уговор, да је код тужиље ишла сваке две недеље да јој помогне, усисавала, рибала прозоре, подове, кувала док јој је намирнице доносила једном месечно. Тужена није тужиљу водила код доктора, није је изводила у шетњу нити јој је помагала да се окупа већ су то радиле герентодомаћице а да је само једном у току 2021. године заједно са супругом одвезла тужиљу у Бању Ковиљачу који издатак је тужиља сносила. Међутим, односи између парничних странака су се у међувремену пореметили с обзиром да тужиља није била задовољна како тужена извршава своје обавезе, да је ситуација је кулминирала у смислу губитка поверења између странака када је тужиља тужену директно оптужила да износи њене ствари из куће (што су потврдили и супруг и ћерка тужене као и сведок ВВ упркос ставу тужене да њу тужиља никада лично није упозоравала на то) али и индиректно кад је тужиља облепила ормаре са натписом “не кради”, да се уговор и даље извршавао, да је тужиља почетком 2023. године провела 15-20 дана код тужене у ... када је дошло до инцидента са нестанком злата. Уговор се од марта 2023. године не извршава с обзиром да је тужиља прекинула сваки контакт са туженим и не дозвољава јој да уђе у стан, што је резултирало подношењем тужбе за раскид овог уговора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је сагласно одредби члана 194 и 201 став 1 ЗОН закључио да је тужбени захтев тужиље основан јер се уговор о доживотном издржавању закључује с обзиром на личност уговорника што је посебно изражено у случају када обавеза даваоца издржавања не подразумева

само новчано давање већ и лично ангажовање односно бригу о примаоцу издржавања што је била обавеза тужене по предметном уговору. Тужена није у потпуности извршавала обавезе на начин како је то прописано уговором, конкретно у погледу учесталости долажења и ноћења код тужиље, снабдевања храном и лековима, одговарајуће неге у болести, одржавањем личне хигијене, да је за уговоре ове врсте потребно да постоји поверење уговорних страна једне према другој, које је у конкретном случају нарушено. Код таквог стања ствари, првостепени суд је става да су се односи између странака у тој мери пореметили, да су за тужиљу као примаоца издржавања постали неподношљиви због чега странке нису у контакту још у периоду пре подношења тужбе, да се сврха самог уговора не остварује нити се у будућности може остварити упркос жељи тужене да уговор одржи на снази због чега су испуњени услови за раскид уговора у смислу одредбе члана 201 ЗОН па је одлучено као у ставу првом изреке.

Оцењујући наводе жалбе тужене, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Одредбом члана 201 Закона о наслеђивању прописано је да ако се међусобни односи уговорника из било ког узрока толико поремете да постану неподношљиви, свако од њих може захтевати да суд раскине уговор (став 1), а кад суд изрекне раскид прималац издржавања дужан је дати накнаду за примљена давања и услуге (став 2). Овај законски разлог за раскид уговора о доживотном издржавању предвиђен је због специфичности овог уговора, с обзиром да уговорна обавеза даваоца издржавања не подразумева само новчана давања већ и негу примаоца издржавања, због чега је складност личних односа уговарача од посебног значаја за обе уговорне стране. Уговор о доживотном издржавању ствара међу уговарачима трајне животне односе па зато такав уговор треба и раскинути у свим оним случајевима кад постоје разлози који онемогућавају да се уговор извршава. Неподношљивост односа уговарача се цени не само према објективним критеријумима већ нарочито са субјективне стране. Кривица за раскид уговора из тог разлога није важна али је битна за остварење права на правичну накнаду у смислу члана 201 став 3 ЗОН.

Имајући у виду да је у првостепеном поступку несумњиво утврђено да се уговор о доживотном издржавању закључен између парничних странака не извршава од марта 2023. године, да су се односи између странака у тој мери пореметили, да су за тужиљу као примаоца издржавања постали неподношљиви, због чега странке нису у контакту још од периода пре подношења тужбе, то се сврха самог уговора не остварује упркос жељи тужене да уговор одржи на снази, то је и по налажењу Апелационог суда правилан закључак првостепеног суда да су испуњени услови за раскид означеног уговора у смислу одредбе члана 201 ЗОН.

Неосновани су наводи жалбе тужене да је закључак првостепеног суда погрешан и да је тужена своје уговорне обавезе према тужиљи као примаоцу издржавања савесно и у свему како оне гласе извршавала, те да је тужена као давалац издржавања спремна и жели да извршава обавезе из уговора а да је дужност противне стране да је

безразложно у томе не спречава и да прими она давања која је тужена по уговору дужна да пружи, да се ради о самовољи примаоца издржавања, те да јој се не може признати право на раскид уговора.

Наиме, уговор о доживотном издржавању је уговор са трајним престајама које могу трајати и годинама, те да у међувремену коректни односи на темељу којих је уговор и закључен после извесног времена не одговарају више жељама и потребама уговорника. Дакле, односи уговорника се могу у међувремену пореметити до тог нивоа да постану неподношљиви и у таквој ситуацији незадовољна страна има право да тражи да се уговор раскине. При томе није неопходно да је уговор неподобан за обе стране, довољно је да су односи неподношљиви само за једну страну, те да би било неправично да се такав уговор одржа на снази јер би изгубио смисао. При томе, узрок поремећаја није од значај за могућности раскида уговора, те да тужбу за раскид може поднети и она страна која је скривила поремећај. Кривица је од значаја само за правне последице раскида јер друга страна има право на правичну накнаду. Околност да је тужена извршавала своје уговорне обавезе до марта 2023. године је без утицаја на другачију одлуку суда у овој парници, јер је тужба поднета ради раскид уговора због поремећених односа, те имајући у виду да је тужиља од марта 2023. године прекинула сваки контакт са туженом и недозвољава јој да уђе у стан, те да је поремећаја односа парничних странака таквог интензитета да је немогуће даље испуњење уговорних обавеза, те да се сврха самог уговора не остварује, то су испуњени су услови за раскид уговора у смислу одредбе члана 201 ЗОН.

Потврђена је и одлука о трошковима паричног поступка јер је иста донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП а које чине потребни издаци тужиоца за вођење ове парнице, правилно одмерени према важећој АТ и ТТ.

Одлука као у ставу другом изреке донета је применом члана 165 став 1 ЗПП с обзиром да тужени није успео са жалбом у поступку пред другостепеним судом, а трошкови састава одговора на жалбу које тужиља потражује не представљају трошкове који су били потребни за вођење спора, у смислу чл.154 ЗПП.

Из наведених разлога, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић